

Aastaaruanne 2015

Vihula Raamatukogu
Elanike arv 486

1.Põhilised tegevussuunad

2015. aasta

E-lahendused

Lugejatele tutvustati lugejate portaali kasutamise võimalusi. Raamatukogule soetati e-luger, mida lugejatele tutvustati, et propageerida e-raamatute kättesaadavust nii noortele kui ka täiskasvanutele.

Lugejad

Teeninduspiirkonnas elanike arv jätkuvalt veidi kahaneb, kuid üllatuseks on lugejate arv ja kojulaenutused suurenenud. Küllastuste arv on vähenenud. Laenatakse suurem kogus raamatuid ühel külastamisel raamatukogusse. Vanematele lugejatele osutatud koduteenindust. Erivajaduste inimeste abistamine arvutikasutamisel.

Koostöö

Raamatukogule annetati muusikakeskus, mille olemasolu oli väga vajalik. Muusikaaasta puhul korraldati lasteailastele üritusi, mida ilmetasid juttude ja muusika kuulamine.

2016. aasta

E-lahendused

Tutvustada lugejatele e-väljaannete kasutamise võimalusi. Digitaalarhiivis DIGAR arhiveeritakse Eestis ilmunud võrguväljaandeid, lisaks eesti kirjandust, mida tutvustada koolilastele kui ka täiskasvanutele.

Lugejad

Lugejatele soetada enam väärtkirjandust, kultuuriajakirjandust ja e-raamatuid. Lugejate arvu säilitamine, mis tagab raamatukogu aktiivse kasutamise.

Koostöö

Ürituste korraldamine lasteailastele, et edendada laste lugemisharjumusi ja raamatukogu kasutamist.

2. Juhtimine

2.1 Raamatukogude tegevust reguleerivad dokumendid ja nõukogud

Raamatukogu tegevust reguleerivatest dokumentidest oli muutmisel kasutamise eeskiri. 12. märtsil määrusega nr 29 kehtestati Vihula valla rahvaraamatukogude kasutamise eeskiri. Kasutamise eeskirja sisse on lisatud AIP kasutamine, mis oli varem eraldi juhendina.

Vihula valla tegevuskava ja eelarve investeringute prognoos. Raamatukogude renoveerimine (Karepa, Vihula, Vergi) 40000 (10000 2014, 20000 2015 ja 10000 2016). Kulude optimeerimiseks ja tulude suurendamiseks tuleb vaadeldaval perioodil kaaluda vallale kuuluvate Karepa ja Vergi raamatukogude hoonete võõrandamist ja raamatukogude töö ümberkorraldamist. Samuti on mõistlik kaaluda Vihula lasteaia, raamatukogu ja rahvamaja operaatori/hoonestaja leidmine, kellelt vald rendib lasteaia ja raamatukogu tarvis vajaminevat pinda.

2.2 Eelarve

Tabel 1

Põhieelarve	Seisuga 31.12.14. €	Seisuga 31.12.15 €	Muutus %
Eelarve kokku	12,236	13,115	+6,7
Personalikulu	6,652	7,619	+14,5
Komplekteerimiskulu	2,772	2,840	+2,5
sh OV-lt	1,951	1,994	+2,2
sh riigilt	0,821	0,846	+3
Infotehnoloogiakulud	1,100	0,640	-41,8

Omavalitsuse eelarvest 62,1% personalikulu, 15,5% komplekteerimiskulu, 5,2% infotehnoloogiakulu, 15,9% majandamiskulu ja 0,6% koolituskulu. Eelarve suurennes 7%. Personalikulu suurennes, kuna töötajale maksti lisa 8 puhkusepäeva. Suurennesid kulud komplekteerimisele ja majandamisele. Vähenesid kulud infotehnoloogiale ja koolitusele.

Tabel 2

Projektid, toetused (Kellelt saadud?)	Periood	Summa

Toetusprogrammidest ei ole lisa raha saadud.

2.3 Raamatukogudevõrgu struktuur

Raamatukogu on avatud viis päeva nädalas. Kahel päeval on raamatukogu avatud kella kuueni, mis võimaldab raamatukogu kasutada töötajatel ja õpilastel, kellel päeval ei ole võimalik raamatukogu külastada. Teeninduspunktis teenindan lugejaid enne teenindusaega. Sagedus on jäänud samaks üks kord kuus. Koduteenindus toimub ka enne või peale teenindusaega. Raamatukogu on suletud töötaja puhkuse või haiguse tõttu. Puhkus on planeeritud suvekuudele, sest siis kasutatakse raamatukogu harvem ja töötingimuste tõttu ei ole võimalik talvel puhata, kuna raamatukogu ruum vajab kütmist. Puhkus on planeeritud kahte ossa, et raamatukogu ei oleks väga pikalt suletud kasutajate jaoks. Töötaja lisa puhkuse tõttu oli raamatukogu suletud kaheksa päeva. Raamatukogu oli avatud kaks päeva rohkem kui eelmisel aastal. Raamatukogu on suletud ka töötaja täiendkoolituse ajal.

2.4 . Personali koosseis, juhtimine ja areng

Kiire infotehnoloogia areng eeldab raamatukogutöötajalt häid teadmisi ja pidevat enesetäiendamist. Kuna IT valdkond muutub üsna kiiresti, oleks vaja regulaarseid koolitusi uute suundade ja võimaluste kohta. Raamatukogus töötab üks inimene, kellel on palju tööd ja vastutust, siis kindlasti on vaja erilist tähelepanu pöörata koolitustele, millist koolitust töötaja vajab.

2.4.1 Ülevaade täienduskoolitusest

Tabel 3

Raamatukogu nimi	Koolituste arv	Koolitustundi-de arv (koolituse pikkus)	Koolituseks kulutatud
Vihula	6	24	68.20

Tabel 4

Koolituse teema	Korraldaja	Osavõtjate arv
Eduard Vilde 150	Livia Viitol	1
Uuemat tõlkekirjandust lastele ja noortele	Jaanika Palm	1
Põnevaid tegevusi lastega raamatukogus	Marliis Newsome	1
Teraapiakoer Heku lugemiskoerana LVKRRK-s	Riina Rooberg, Marion Talli	1
Õppereis Lõuna-Eestisse	LVKRRK	1
Kultuuriloolised andmebaasid	Tauna Toompuu, Kristina Rood, Uno Trumm, Risto Järvi	1

Lääne-Virumaa Keskraamatukogu korraldab regulaarselt maakonna raamatukoguhoidjatele harivaid, huvitavaid ja meelelahutuslikke seminare ja koolitusi. Kultuuriloolised andmebaasid oli väga vajalik koolitus. Kõige enam meeldis õppereis Lõuna-Eestisse, mis oli kultuuriliselt väga kosutav.

2.4.2 Raamatukogutöötajate avalikud esinemised

Kaks koolitust toimus õpilastele ja täiskasvanutele XVIII täiskasvanud õppija nädalal.

2.4.3 Erialahariduse omandamine

Erialaharidust ei omandatud.

2.4.4 Töötajate tunnustamine

Töötaja tunnustamist ei olnud.

2.5 Raamatukogu haldusjuhtimine

2.5.1 Haldustegevuse üldiseloostus. Raamatukogu ruumid ja asukoht

Raamatukogutöötaja töökohustuste hulka kuuluvad vastavalt aastaajale vajalikud heakorra tööd: ruumide kujundamine, ruumi koristamine, riisumine, lume koristamine, puitbriketi tellimine ja ladustamine, kütmine jpm.

Tabel 5

Raamatukogu nimi	Vajadused	Teostatud tööd (2015)	Plaan (arengukavast aasta vms)

Valla arengukavas on viidatud sellele, et leida majale hoonestaja, kellelt vald rendib pinda raamatukogu tarvis. Vihula valla tegevuskava ja eelarve investeeringute prognoosis on raamatukogude (Karepa, Vihula, Vergi) renoveerimine, mille maksumus 40000 (10000 2014, 20000 2015, 10000 2016). Kuid kas see teostub, on raske ennustada. See sõltub vallavalitsuse prioriteetidest, kas mõistetakse raamatukogude potentsiaali ja tähtsust kogukonnale.

Raamatukogu ruumi ei ole remonditud. Ruumi seisukord ei ole hea. Kuna raamatukogu asub suures ja amortiseerunud majas, vajab see suuremaid investeeringuid.

Jätkuvalt on probleemiks nädala esimene tööpäev, sest ruumis on temperatuur väga madalale langenud, see häirib töötajat kui ka raamatukogu kasutajaid.

Millistes raamatukogudes ei ole tagatud juurdepääs liikumispuudega inimesele?

Tabel 6

Raamatukogu nimi	Vajadused	Teostatud tööd (2015)	Plaan (arengukavast aasta vms)
Vihula	Välistrepi ümberehitus, välisukse vahetus.		

2.6 Raamatukogu arendustegevused infotehnoloogia valdkonnas

Väiksemate omavalitsuste tulubaas ei suuda raamatukogusid vajalikul määral toetada ega arendada, mis on oluliseks takistuseks. Raamatukogul tuleb pingutada, et leida vahendeid ja võimalusi uuenduste elluviimiseks. Raamatukogule soetati e-luger, mida lugejatele tutvustati, et propageerida e-raamatute kättesaadavust nii noortele kui ka täiskasvanutele. Raamatukogus on üks internetiühendusega lauarvutit, lap-top, tahvelarvuti ja e-luger. Wifi levi on tagatud raamatukogu territooriumil.

2.7 Raamatukogude koostöö.

Töö koordineerimine ja koostöösuhted:

2.7.1 kohalikul

Vihula Vallavalitsuse poolt saadud info edastamine kohalikele inimestele. Inimeste taotluste ja info saatmine vallavalitsusse. Talihoolduse teostamise ja prügiveo vabastamise taotluste esitamine vallavalitsusele. Teeninduspunkti töö korraldamine. Sagadi mõis on võimaldanud oma ruumides teenuse osutamist. Aktiivsem koostöö on kohaliku lasteaiaga, mille tulemusel saavad kõige enam kasu lapsed raamatukogu poolt korraldatud üritustest. Vihula valla raamatukogude raamatute vahetus, raamatukogude tegevust reguleerivate dokumentide koostamine. Osalen Lääne-Virumaa Keskraamatukogu poolt korraldatud seminaridel ja koolitustel. Aktiivsem võiks olla koostöö kohaliku omavalitsusega, kellega ühiste eesmärkide leidmine ja saavutamine tuleks kasuks kohalikele inimestele.

2.7.2 riiklikul**2.7.3 rahvusvahelisel tasandil.****3. Kogud**

Raamatute juurdetulek elanike kohta 2013 – 0,33, 2014 - 0,37 ja 2015 – 0,39.

2015 aastal soetatud raamatutest moodustab ilu- ja lastekirjandus 71,3% ja liigikirjandus 28,7%.

Annetused moodustavad soetatud raamatutest 6,4%. Vähenenud on annetuste osakaal raamatute soetamisel, 6 raamatut vähem. Liigikirjandust on soetatud 8 raamatut rohkem kui eelmisel aastal. Ilu- ja lastekirjandust on soetatud 7 raamatut vähem kui eelmisel aastal. Ilu- ja lastekirjandust soetatud 134 eksemplari ja liigikirjandust 54 eksemplari.

Raamatuid ostetud 176 eksemplari ja annetusena saadud 12 eksemplari. Võrreldes 2014. aastaga on ostetud 7 raamatut rohkem ja annetusi on 6 eksemplari vähem saadud. Üks auvis saadud annetusena ja ostetud 2 muud teavikut.

Võõrkeelset kirjandust ei soetatud, kuna piirkonnas ei ole nõudlust võõrkeelsele kirjandusele.

Kogu 2014. aasta lõpus raamatuid 9901, auviseid 25, elektroonilisi teavikuid 9 ja muud teavikud 10.

Kogu 2015. aasta lõpus raamatuid 9673, auviseid 26, elektroonilisi teavikuid 9 ja muud teavikud 12.

2015. aastal kustutati kogust 417 eksemplari raamatuid.

3.1 komplekteerimise põhimõtted ja uuendused

Uute raamatute ja ajakirjade tellimisel arvestan kultuuriministeeriumi poolt väljatöötatud komplekteerimis põhimõtetega. Eelistatud on eesti- ja väärtkirjandus ning algupärane lastekirjandus, aga ka õppetööd toetav aimekirjandus. Ajaviite- ja tõlkekirjandust tellin vastavalt võimalustele ja vajadusele. Valla siseselt arvestan valla raamatukogude tellimustega.

E-teavikutele ei kulutatud, puuduvad vahendid soetamiseks. E-raamatuid olen soovitanud Digar veebilehelt alla laadida. Mõned raamatud on raamatukogu tahvelarvutisse ja e-lugeriisse laaditud, mida on võimalik lugeda.

Kõige enam telliti ilukirjandust 134 raamatut ja liigikirjandust 54 raamatut, millest kõige enam oli ühiskonna, tervise ja psühholoogia raamatud.

Annetusi saadud sel aastal vähem kui eelmisel aastal. 2014. aastal saadud 19 annetust ehk 9,8% soetatud raamatutest. 2015. aastal saadud 13 annetust ehk 6,5% soetatud raamatutest.

Ilukirjandust on kõige enam laenutanud pensionärid, ajakirju on kõige enam laenutanud töötajad.

3.1.1 Raamatu komplekteerimine

Uute raamatute kohta olen infot hankinud kirjastuste veebilehtedelt. Tellitud on Rahva Raamatu ja Apollo nimestikest. Raamatute tellimused sisestan Urramisse. Komplekteerimisosakond tegeleb raamatute ostmisega, mis on väga mugav ja soodne.

Jooksvalt tegelen järelkomplekteerimisega. Mõned raamatud tellitud otse kirjastusest.

Kõige enam tähelepanu pööran ilmuvale eesti kirjandusele. Tellimisel arvestan oma lugejaskonna nõudluste ja soovidega, aga ka piirkonda jäävate õppeasutustega. Liigikirjanduse kogu on täiendatud kõige enam ühiskonna, tervise ja psühholoogia raamatutega.

3.1.2 Perioodika komplekteerimine

Perioodikat tellin kaks korda aastas. Kohaliku omavalitsuse rahadest tellin ajakirjad ja ajalehed aasta lõpus järgnevas aastaks. Kultuuriperioodika tellin jooksva aastal riigi dotatsioonist. Tellimisel olen arvestanud kõigi vanusegruppidega, et neile pakkuda meelepärast lugemist. Lisaks ostetud ajalehtedele ja ajakirjadele on lugejatel võimalik lugeda: Hea Kodanik, Puutepunktid, Häire 112, Pluss, Eurokrott, Maailmavaade, Start, Tennis, Liikumine ja Sport, Jooksja, Eesti Loodus, Kesknädal, Sotsiaaldemokraat, Keskkonnaharidusleht ja Vihula Valla Leht. Ajakirju ja ajalehti telliti sama palju kui eelmisel aastal. Perioodikat kutsutati 67 nimetust.

3.1.3 Auviste komplekteerimine

Üks auvis saadud annetuseks. Puuduvad rahalised vahendid nende soetamiseks.

4. Lugejateenindus ja raamatukoguteenused

Oluline on suurendada väärtkirjanduse, kultuuriajakirjanduse ning e-raamatute kättesaadavust. Hetkel tasuta e-raamatud Rahvusraamatukogu portaali Digar kaudu, mida lugejatele ka tutvustasin.

Raamatukogu põhiteenused on teavikute kojulaenus ja kohalkasutus ning üldkasutatava andmesidevõrgu kaudu avalikule teabele juurdepääsu võimaldamine.

Raamatukogus saab teha koopiaid, printida ja skaneerida.

4.1 Avaliku teabe kättesaadavaks tegemine

AIPi külastuste arvu vähenemist mõjutab kindlasti interneti parem kättesaadavus kodudes ning seetõttu on vähenenud AIPi külastatavus. Paljudel kasutajatel oma arvuti kaasas, kes soovivad kasutada Wifi võrku.

Raamatukogu lahtiolekuaegadel võimalik kasutada ühte internetiühendusega arvutit, kus on ka ID-kaardi lugeja. Kättesaadavad on vallavalitsuse ja volikogu otsused, määrused ja detailplaneeringud.

Vihula Valla Leht ilmub üks kord kuus, mille edastan ka Lääne-Virumaa Keskraamatukogusse.

Vallas toimuvate ürituste kalender väljapandud tutvumiseks.

4.2 Raamatukogu kasutamine

Tabel 7

Raamatu- kogu	Lugejad 2014	Lugejad 2015	Muutus (+/-)	Laenut-d 2014	Laenut-d 2015	Muutus (+/-)
Vihula	135	147	+12	4979	7724	+2745

Lugejate arvu ja laenutuste arvu suurenemine on sel aastal valmistanud üllatuse. Piirkonda on juurde tulnud mõned perekonnad, kes aktiivselt raamatukogu kasutanud. Kõige enam on laenutused suurenenud perioodika osas, mida sel aastal väga aktiivselt on uued lugejad laenutanud. Ilu- ja lastekirjanduse laenutused on veidi isegi vähenenud. Lugejate rühmade järgi on kõige aktiivsemad

raamatukogu kasutajad lasteaialapsed ja pensionärid, kelle pööratakse ka raamatukogu poolt kõige enam tähelepanu. Lastele korraldatakse üritusi ja pensionäridele toimetatakse raamatuid koju. Liigiliselt laenutati kõige rohkem ilukirjandust 3433 (3546 korda). Järgnevad filosoofia- psühholoogia 205 (161), meditsiin (tervis)139 (64), ühiskonnateadused 125 (56), kunst (käsitöö, aed) 118 (92), üldteadused 51 (45), ajalugu 58 (42), tehnika 49 (38), kodu-kokaraamatud 60 (32), kirjandusteadus (elulood) 20 (25), loodusteadused 17 (15), põllumajandus-aiandus 46 (14), usuteadus 19 (0).

Lugejaterühmade järgi on aasta kõige aktiivsemad laenutajad töötajad, pensionärid, üliõpilased, põhikooli õpilased, algklasside õpilased. Pensionärid laenutavad kõige enam ilukirjandust. Töötajad eelistavad ajakirju ning lastekirjandust, mida lastele koju viiakse. Ajakirjade laenutamine on aktiivsem. Eelmisel aastal oli 14% kojulaenutustest ning sellel aastal kasvas lausa 42%ni. Kõige populaarsemad ajakirjad on: Miki Hiir, Tehnikamaailm, Naisteleht, Kodu & Ehitus, Maakodu, Pere ja Kodu, Cosmopolitan, Eesti Naine, Tom & Jerry, Muusika, Elukiri. Laenutuste edetabeli järgi kaheksa kõige enam laenutatud raamatut on: Sajo, M. Võõra õue peal, Mehta, M. Jooga, Sajo, M. Verevermed, Mikker, U. Seal kusagil ma olen, Väljaste, E. Silmini armunud, Cookson, C. Eluase, Priilinn, K. Miraculum ja Kull, A. Ausammas.

Auviseid laenutatud 4 korral. Võõrkeelset kirjandust laenutatud põhikooli õpilased 5 korral.

Tabel 8

Raamatu- kogu	Külastused 2014	Külastused 2015	Muutus (+/-)	Virtuaal külast. 2014	Virtuaal külast. 2015	Muutus (+/-)
Vihula	3250	2956	-294	0	0	0

Külastuste arv elanike kohta 6,0, eelmisel aastal oli 6,5. Külastuste intensiivsus on 20,1, siis eelmisel aastal oli 24,1. Lugejad võtavad suurema koguse raamatuid, aga kindlasti on see märk raamatukogule, et on vaja lugejatele atraktiivsem olla, et neil oleks jätkuvalt huvi raamatukogu vastu. Päevas külastas raamatukogu keskmiselt 13,6 lugejat.

Raamatute ringlus 2013. aastal 0,46, 2014. aastal 0,5 ja 2015. aastal 0,8. Ringlusetõus toimus ajakirjade arvelt, aga oluliseks põhjuseks on ka kogust mahakantud raamatud. Ilukirjanduse ringlus 1,2 ja liigikirjanduse ringlus 2,5.

Raamatukogu hõlve on kahel aastal vähenenud 2013 - 28,7 ja 2014 - 26,8, siis 2015. aastal on hõlve suurenenud 30,2%.

3 RVL teenindus

RVL edukaks vahendamiseks tuleb raamatukogutöötajal leida aega enne või pärast teenindusaega, et raamatud lugejani tuua. Kaks korda kuus on planeeritud vajalike raamatute kohale toimetamine teistest raamatukogudest. Vajadusel viidud saadud tellimused kohale teistesse raamatukogudesse.

Tellitud teistelt 2013 – 229, 2014 – 66, 2015 -181

Saadud tellimusi 2013 – 356, 2014 – 212, 2015 -159

4.4 Laste- ja noorteteenindus

4.4.1 Laste- ja noortekirjanduse komplekteerimine

2015 aastal telliti kogusse 41 lastekirjanduse raamatut, sellest 14 raamatut välis lastekirjandus ja 27 raamatut eesti lastekirjandus. Lugejate arv 31, kellest enamik on koolieeliku või algklassi õpilased. Lisa 2 tabelis väljatoodud kirjandusele on enamus raamatuid algklassi õpilastele või põhikooli õpilastele. Vajadus soetada kogusse rohkem eelkooli lastele mõeldud kirjandust. Järelikult vaja leida rahalisi võimalusi nende raamatute soetamiseks.

4.4.2 Raamatukogu kasutamine

Tabel 9

Rmtk	Lug-d 2014	Lug-d 2015	Muutus (+/-)	Külast-d 2014	Külast-d 2015	Muutus (+/-)	Laenut 2014	Laenut 2015	Muutus (+/-)
Vihula	27	31	+4	955	771	-184	455	332	-123

Rõõmustamiseks ei ole põhjust kuna laste laenutused ja külastused on langenud. Kõige rohkem langesid koolieelikute laenutused ja külastused. Võrreldes 2013. ja 2014. aasta võrdlusega on külastused ja laenutused langenud, kuid juba veel tagasi vaadates 2012. ja 2013. aasta võrdluses on need näitajad paremad. Eelmise aasta languse tingis laste ürituste vähendamine. 2014 aastal korraldati lastele 26 üritust, aga 2015. aastal 16 üritust. Põhjus on üsna selge, raamatukogu töötaja ei saa keskenduda ainult ürituste korraldamisele, sest siis jäävad teised raamatukogu tööd tegemata või tuleb mõnest tegemisest loobuda. Kuna maaraamatukogu töötajal on lisa kohustusi üsna palju, peab ta vastutama kõigi tööloikude korrasloleku eest.

4.4.3 Lasteteenindus s.h laste lugemisharjumuste kujundamine ja arendamine

Laste lugemisharjumuste edendamiseks on korraldatud lasteaialastele raamatukogutunnid, kus kasutan tegevusi lugemisharjumuste arendamiseks. Lisaks on soetatud lastele õppemänge, mida kasutan tundide sisustamisel. Põhikooli õpilastele on korraldatud arvutialaseid individuaalkoolitusi.

4.4.4 Laste üritused.

Tabel 10

Ürituse nimi/sisu	Sihtrühm	Osalejate arv
Seiklused Tarkade kivi otsingul	2-6 aastased lapsed	6
Olen tugev puu	2-6 aastased lapsed	6
Lugu sellest, kuidas hiireke võluriga kohtus	2-6 aastased lapsed	5
Üks äge viha tants	2-6 aastased lapsed	7
Murelikule lohutuseks	2-6 aastased lapsed	7
Päike sinu põues	2-6 aastased lapsed	6

Unejutt võlukarbist	2-6 aastased lapsed	6
Unelaul	2-6 aastased lapsed	7
Keskkond	2-6 aastased lapsed	6
Toit	2-6 aastased lapsed	5
Liikumine	2-6 aastased lapsed	6
Puhtus	2-6 aastased lapsed	6
Tujud	2-6 aastased lapsed	7
Ohud	2-6 aastased lapsed	7
Tutvume Numbritega	2-6 aastased lapsed	5
Tutvume Tähtedega	2-6 aastased lapsed	7
Pipi Pikksukk	2-6 aastased lapsed	7

Täpsustan ürituste sisu, kuna ühte tundi mahub mitu teemat. Kasutasin õpetlike lugusid. Need lood aitavad lapsel mõista iseennast, suhteid, tundemaailma ja väärtushinnanguid. Iga lapse elus on kurbust, üksindust, hirmu ja viha. Neid tundeid ei ole vaja karta, vaid neid on vaja märgata. Tunnete märkamine ja teadvustamine on iga lapse küpsemise loomulik osa. Tunni eesmärk oli süstida lastesse usku, et ta on imeline just sellisena, nagu ta on. Mõistmaks, et abivalmidus ja lahkus aitavad tal olla hea sõber. Hirmudega silmitsi seismine vormib temast julge ja vapra kangelase. Teine läbiv teema oli tervisetekond. Eesmärk oli õpetada väikelast aru saama, mida tähendab tervis, millised asjad ja tegevused tema tervist mõjutavad ja mida lapsel endal on võimalik tervise heaks ära teha. Iga tunni juurde teemakohased mängud ja tegelused, mis kinnistasid antud teema käsitlust. Muusika kuulamine või võimlemine oli lisatud iga tunni lõppu, mis aitas hoida meeleolu kõrgel.

4.5 Erivajadustega sihtrühmade teenused

Koduteenindus lugejatele, kes ei pääse raamatukogusse kas transpordi või liikumis probleemide tõttu. Koduteenindust osutan enne või peale teenindusaega. Tavaliselt lugeja helistab, kui tal raamatu soov, siis räägime milliseid raamatuid ta vajab, aga vahel lepime juba eelmisel kohtumisel kokku, milliseid raamatuid järgmisel korral toon. Sagadis teeninduspunkti päevadel 10 korda aastas viin kahele lugejale raamatud koju kätte. Teistele viin siis, kui nad mulle teatavad, et soovivad uusi raamatuid. Arvutiteenust pakun kahele inimesele üks kord kuus, vajalike arvete maksmine ja ülekanded.

Tabel 11

	Kordade arv	Teenuste arv	Kasutajate arv
Koduteenindus	32	32	3

Tabel 12

	Ürituste arv	Osavõtjate arv
Teenused teistele asutustele		

4.6 Raamatukogu kultuurikeskusena

Tabel 13

Raamatukogu nimi	Näitused/virtuaalnäitused, väljapanekud	Üritused	Üritustel osalenute arv
Vihula	8	17	106

Raamatukogul on kohalikus kultuurielus märkimisväärne koht. Korraldatud üritused lasteaialastele, lasteaia õpetajate toetamine täiendmaterjalidega. Raamatukogu näitused ja väljapanekud suunavad lugejate tähelepanu kirjandusele, mida võiks lisaks ilukirjandusele laenutada. Maaraamatukogu kulutab kindlasti ühele lugejale tunduvalt rohkem aega kui suuremad raamatukogud, sest alati on lugejal teemasid, mida soovitakse raamatukogutöötajaga arutada. Kõige enam aega ja pühendumist on kulunud lasteaia ürituste korraldamisele. Ürituste ettevalmistamine võtab üsna palju aega ja energiat, siis jääb vähem aega süveneda näitustele ja väljapanekutele. Väljapanekute arv väiksem kui eelmisel aasta. Teemaväljapanekud: kevad, suvi, sügis ja talv. Raamatunäitused: Eduard Vilde - 150, Jaan Kross - 95, Iko Maran – 100, Astrid Lindgren. Pipi Pikksukk - 70.

4.7 Raamatukogu koolituskeskusena kasutajatele.

Kasutajakoolitused arvuliselt

Tabel 14

Raamatukogu	Rühmakoolit. arv		Osalejate arv		Individaalkoolit. arv		Osalejate arv	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
	2	3	11	15	6	6	8	6

Arvutialase koolituse sihtrühmadeks olid peamiselt põhikooliõpilased, aga ka mõni aktiivsem pensionär tunneb huvi selle valdkonna vastu. Peamiselt soovivad nad teada kuidas e-arveid teha ja maksta. Õpilased on huvitatud otsingutest, kuidas leida vajaminevat materjali. Koolitusel, mida raamatukogu pakkus, olid nemad kõige aktiivsemad osalejad. Teemadeks olid raamat e-lugeris, koolikirjandus, andmebaaside tutvustamine.

4.8 Raamatukoguteenuse turundus

Raamatukogus toimuvaid üritusi ja teenuseid reklaamitakse kohalikus ajalehes ja teadetetahvilil.

Ürituste puhul on eraldi reklaamleht laenutatud raamatute vahel.

4.9 Bibliograafia- ja infoteenindus

Veebileht raamatukogul puudub, kuid KOVi veebilehel on raamatukogu andmed.

4.9.1 Andmebaaside loomine

Andmebaase ei ole loodud.

4.9.2 Infopäringud

Infopäringuid esitati 20 korral. Kõige enam küsitakse koha peal või telefoni teel. Kooliõpilaste ja õpetajate poolt on kõige rohkem päringuid esitatud. Teemad, mille kohta soovitakse materjali: hiidlased, saarlased, võrokeseid, mulgid, setud, soome-ugri keeled, rahvamängud hõimukuul, soome-ugri hõimud, kodumaa, vihula raamatukogu ajalugu, vihula vald, koduloomad, koduloomade lapsed, klienditeenindus, suhtlemine, mitteverbaalne suhtlemine, kaubandus ettevõtte asukoht, sotsiaalse vahetuse teooria, jõulud vanasti, eesti presidendid. Tihti tuleb materjali teistest raamatukogudest juurde hankida.

4.9.3 Trükised ja veebiväljaanded

Veebiväljaandena on võimalik raamatukogus lugeda Eesti Päevalehte, Virumaa Teatajat, Eesti Ekspressi ja Maalehte.

5. 2016. aasta tegevused

Ees ootab muutuste aeg, sest haldusreformi käigus võib juhtuda paljude raamatukogudega üllatavaid otsuseid. Kui on tugev kogukond ja aktiivne raamatukogu töötaja, siis jääb ka raamatukogu püsima.

Raamatukogu eesmärgid ja arendustegevus vajaksid põhjalikku arutlemist ja kohendamist, mis kajastuks ka valla arengukavas.

Elanike arvu suurenemine Vihula vallas kui ka Vihula raamatukogu teeninduspiirkonnas suurendab riigi dotatsiooni. Eelarves suurendatud raamatute soetamise kulused, millest planeeritud osta raamatuid mudilastele.

Koostöö lasteaiaga sujub rahuldavalt. Kuna laste arv lasteaias on kasvanud, tuleb üle vaadata ürituste korraldamine. Kuna raamatukogu ruum jääb kitsaks, tuleb leida lahendusi kus ja kuidas üritusi paremini korraldada.

Tegeleda sihtrühmadega, kes on passiivsemad raamatukogu kasutajad. Eelkõige algkooli ja põhikooli õpilased. Nenede sihtrühmade laenus sagedused on langenud. Tuleb pakkuda toredaid üritusi, mis neid huvitaks. Korraldada võistluseid: kabe, mälumäng jm. Loomulikult peab muretsema auhinnad, mis neid stimuleeriks ka järgmistel kordadel osalema.

Tähelepanu pöörata kogu korrastamisele. Muuta ja värskendada kogu paigutust, eemaldada kogust vananenud ja lagunenuid raamatud.

Kuna IT valdkond muutub kiiresti, oleks vaja regulaarseid täiendkoolitusi uute suundade ja võimaluste kohta. Raamatukogu kasutajate infopädevuse arendamine nõuab raamatukogutöötajalt lisateadmisi. Tuleb korraldada töötajale vastavad kursused, et ta on võimeline nõustama oma raamatukogu kasutajaid. Raamatukogule on kõige tähtsam, et raamatukogu kasutajad saaks vajadused rahuldatud.

Tiina Tälli

LISA 1 Raamatukoguhoidjate täienduskoolituse vajadus 2016-2018

Koolituse teema	Koolituse eesmärk (kompetentsid)
Koolitused raamatukogu kasutajatele	Uued teadmised, mida rakendada koolituste ettevalmistamisel ja läbiviimisel.

LISA 2 Lastekirjanduse nimetused ja eksemplarid 2015

Autor	Nimetus	Väljaandmise aasta	Kirjastus	Eksemplaride arv